

ЛІТЕРАТУРА:

1. Закон України Про внесення змін до Конституції України (щодо стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору) [1 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2680-19#n6>]
2. Конституція України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/>
3. Хартія про особливе партнерство між Україною та Організацією Північно-Атлантичного договору <https://zakon.rada.gov.ua>.
4. Указ Президента України від 22 червня 2004 року N 670/2000 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 17 червня 2004 року "Про Стратегічний оборонний бюлетень України на період до 2015 року <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/670/2004#Text>
5. План дій щодо членства в НАТО (ПДЧ) УХВАЛЕНО на зустрічі глав країн членів Північноатлантичної Ради у Вашингтоні від 24 квітня 1999 року https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/950_009#Text.
6. Спільне звернення Президента України Володимира Зеленського, Голови Верховної Ради України Руслана Стефанчука, Прем'єр-міністра України Дениса Шмигала до Організації Північноатлантичного договору [storage /01/16/49/930828c389f438917f22e](storage/01/16/49/930828c389f438917f22e).
7. Ми робимо свій визначальний крок, підписуючи заявку України на вступ у пришвидшеному порядку до НАТО – звернення Президента Володимира Зеленського <https://www.president.gov.ua/news/mi-robimo-svij-viznachalnij-krok-pidpisuyuchi-zayavku-ukrayi-78173>
8. Країна та армія "натівського" стандарту": 5 питань про заявку України на вступ до НАТО <https://susplne.media/293800-kraina-ta-armia-nativskogo-standartu-5-pitan-pro-zaavku-ukraini-na-vstup-do-nato>
9. Матеріали Центру дослідження армії, конверсії і роззброєння] що мають утворювати систему систем стандартів <http://cacds.org.ua>
10. Перехід України на стандарти НАТО: що це означає для нашої армії та країни загалом <https://kp.ua/ua/politics/a688241-perehid-ukrajini-na-standarti-nato-shcho-tse-oznachaje-dlja-nashoji-armiji-ta-krajini-zahalom>
11. <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%>

УДК 658.338.2

Вівчар О. І.

д.е.н., професор, професор кафедри безпеки та правоохоронної діяльності, Західноукраїнський національний університет

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ОРГАНІЗАЦІЇ У ФОКУСІ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ: МЕТОДОЛОГІЧНИЙ БАЗИС ТА СТРАТЕГІЧНА ОЦІНКА

В умовах сучасних викликів впровадження стратегії забезпечення економічної безпеки організації включає кілька взаємопов'язаних векторів із визначенням типів загроз, впровадження заходів щодо їх нейтралізації та

розробку стратегічних планів спрямованих на підвищення прибутковості та підтримку конкурентоспроможності. З практичної точки зору, розробка стратегії забезпечення економічної безпеки організації вимагає поетапного впровадження проектних заходів безпеки враховуючи виклики та загрози зовнішнього та внутрішнього середовищ.

Досліджуючи дану наукову проблематику, слід зазначити, що стратегія забезпечення економічної безпеки організації – це функціональні стратегії, які розроблені відділом безпеки організації. Ця функціональна стратегія визначає два основні напрямки її управління. По-перше, відділ безпеки відповідає за постійний моніторинг та усунення зовнішніх та внутрішніх загроз з якими стикається організація. Ця стратегія безпеки в першу чергу зосереджена на: забезпеченні безпеки комерційної таємниці та конфіденційної інформації, об'єкта дослідження, персоналу, технічної та економічної безпеки. По-друге, функціональні завдання відділу безпеки щодо впровадження заходів безпеки ідентифікуються як підсистема, що складається з процедур спостереження та реагування.

Ефективність стратегії економічної безпеки організації залежить від її здатності результативно імплементувати в практичну діяльність. Загальний економічний ефект визначається двома основними компонентами: ефективністю вирішення загроз економічній безпеці організації; ефективністю досягнення сталого розвитку в контексті забезпечення прибутковості організації [1, с. 250]. Ця ефективність залежить від моніторингу стану економічних та безпекових елементів організації із застосуванням інноваційних аспектів. Розробка та оцінка ефективності стратегії економічної безпеки організації є основою для впровадження функціональних стратегій та їх практичного застосування. На цій основі представлено методологічний базисний контекст до організаційно-економічного оцінювання стратегії забезпечення економічної безпеки організації із урахуванням особливостей процесу управління стратегічними заходами.

Слід відзначити, що методологія організаційно-економічного оцінювання стратегії забезпечення економічної безпеки організації базується на розрахунку таких показників: рівень невизначеності у зовнішньому середовищі, типи та розподіл загроз економічній безпеці, заходи, необхідні для усунення цих загроз та витрат для організації впровадження інновацій. Метод організаційно-економічного оцінювання ефективності стратегії забезпечення безпеки організації має представляти структуру організації та результати заходів щодо усунення загроз та досягнення прибутковості показників [3, с. 92].

Встановлено, що практичним інструментарієм багатовимірного аналізу обрано методологію самоорганізованих карт Кохонена, який типологічно відзначає категоризацію об'єкти на основі сукупності показників економічної безпеки організації. У контексті цього підходу кожен вузол на карті інтерпретується як незалежна одиниця кластеризації, загальна кількість яких визначається параметрами двовимірної типології. Сформована модель демонструє високу узгодженість даних, що забезпечує її застосування для стратегічного прогнозування та класифікації організації на основі рівнів їх економічної безпеки.

Так, розрахунок відстаней між векторами виконується після попередньої нормалізації значень показників, що дозволяє уникнути недостовірності

результатів через різні шкали вимірювання на основі застосування даної формули [2, с. 331]:

$$D(o, u) = \alpha D_x(o, u) + (1 - \alpha) D_y(o, u) \quad (1)$$

де $D(o, u)$ – евклідова відстань від об'єкта o до вузла карти u ; D_x і D_y – часткові відстані у відповідних просторах ознак.

На основі існуючих досліджень було виявлено структурний зміст сформованих кластерів шляхом аналізу основних елементів економічної безпеки організації та середніх значень відповідних компонент у кожному кластері (рис. 1).

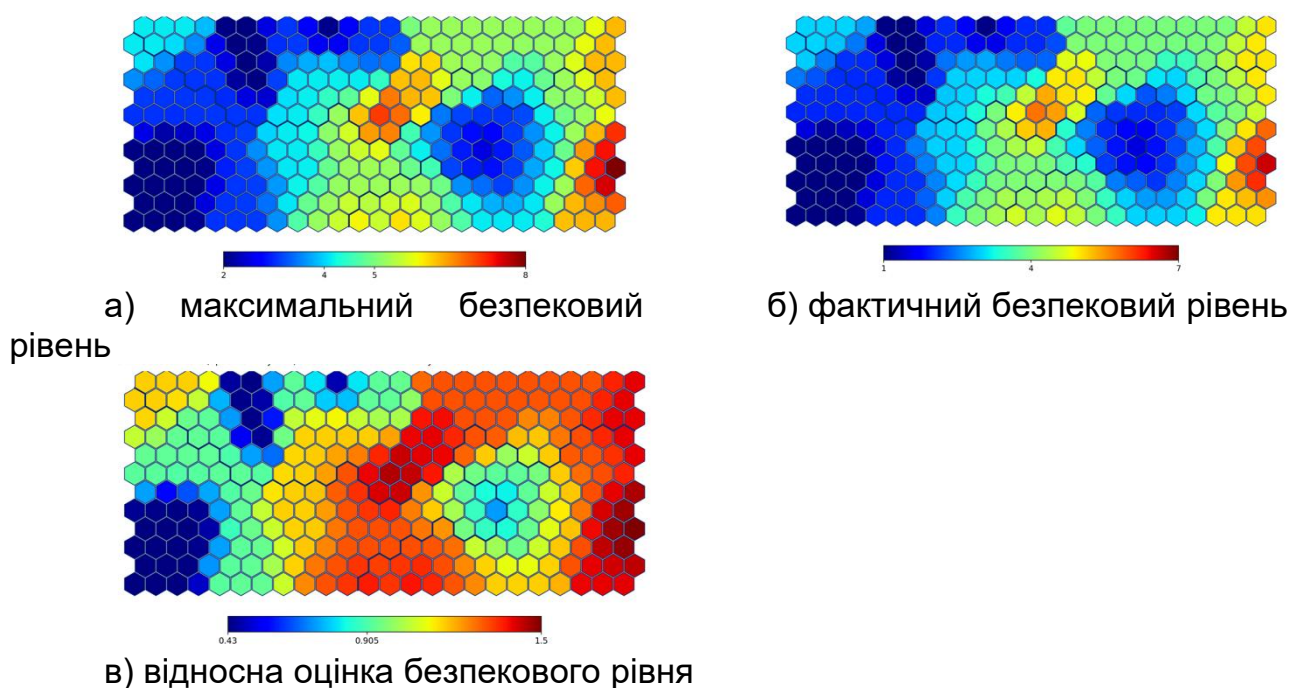

Рис. 1. Розподіл значень економічної безпеки організації за кластерами [розраховано автором]

Слід наголосити, що кластерна належність організації відображає не величину чи абсолютні фінансові показники, а баланс її ключових елементів економічної безпеки. У зв'язку з цим логічно обґрунтовано необхідність групувати окремі організації в кластери з низьким або середнім рівнем економічної безпеки, оскільки домінуюча роль окремих обмежень (правових, інтерфейсних або технологічних та організаційних елементів) перешкоджає формуванню ними загальної безпеки. І навпаки, організації з високим рівнем економічної безпеки групуються в незалежні кластери, що відображають внутрішню узгодженість, що характеризується координацією та єдністю фінансових, інформаційних, операційних, технологічних та кадрових елементів. Отже, результати кластерного аналізу логічно узгоджуються з теоретичною моделлю цього дослідження та підтверджують доцільність використання SOM як інструменту для класифікації організацій за рівнем їх економічної безпеки.

Слід прорезюмувати, що доцільність прийняття диференційованої стратегії на основі кластерної належності організації для забезпечення

економічної безпеки, що дозволяє цілеспрямовано зосередити управлінські ресурси на усуненні ключових обмежень та формуванні стійкої конкурентної переваги. Таким чином, кластерна класифікація забезпечує аналітичну основу для демонстрації стратегічних векторів розвитку та підвищення ефективності управління економічною безпекою організації.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Квасній Л. Г. Безпека економічних агентів в умовах діджиталізації: методологічний базис та прикладні контексти. *Вісник Хмельницького національного університету*. Серія: економічні науки. 2022. №4. С. 247–251.
2. Stashchuk O., Vitrenko A., Kuzmenko O., Tarasova O., Dovgan L. Comprehensive system of financial and economic security of the enterprise. *International Journal of Management (IJM)*. 2020. Vol.11. №5. P.330–340.
3. Tyukhtenko N., Mykhailyshyn L., Korovchuk Y. NETWORK MODELING OF ASSESSING THE IMPACT OF THREATS TO THE ECONOMIC SECURITY OF LOGISTICS OPERATORS. *Economics, Ecology, Socium*. Vol. 8. No.4 2024. 89–98. URL: <https://ees-journal.com/index.php/journal/article/view/275>

УДК 340.1

Олександр Шрамко

*доктор філософії в галузі права, доцент, директор
Тернопільський науково-дослідний експертно-
криміналістичний центр МВС України, доцент
кафедри кримінального права та процесу,
Західноукраїнський Національний університет*

Вікторія Луцишин,

*судовий експерт відділу досліджень
у сфері інформаційних технологій
Тернопільський науково-дослідний експертно-
криміналістичний центр МВС України*

ОСОБЛИВОСТІ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ОСОБИ ЗА ВІДЕОЗАПИСАМИ, ВИЛУЧЕНІ З КАМЕР СПОСТЕРЕЖЕННЯ

Системи відеоспостереження трансформувалися у глобальну технологічну інфраструктуру, яка стала невід'ємною частиною повсякденного життя суспільства. Спостерігається стійка тенденція до розширення мереж відеофіксації по всьому світу, і Україна в цьому процесі не є винятком. Для судово-експертної діяльності такий розвиток технологій означає суттєве збільшення обсягів матеріалів, що потребують дослідження [1].

Відеозапис сьогодні справедливо вважається одним із ключових джерел доказової інформації у судовому процесі. Водночас кількісне зростання систем відеофіксації не завжди гарантує їхню якість. Часто саме технічні недоліки зображення створюють суттєві перешкоди для ідентифікації особи.

Особливого значення у цьому контексті набуває судова портретна експертиза – одна із форм портретної ідентифікації, експертне